

UREĐENJE ENTERIJERA BUTIK HOTELA U DVORCU DUNDERSKI INTERIOR DESIGN OF THE BOUTIQUE HOTEL IN CASTLE DUNDJERSKI

Nataša Jovanović, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – ARHITEKTURA

Kratak sadržaj – Rad se bavi istraživanjem i postavljanjem datog objekta u savremeni kontekst, uz vrednovanje i očuvanje njegovih postojećih vrednosti. Projekat predstavlja kombinaciju graditeljskog nasleđa i savremenog dizajna enterijera. Cilj je oživljavanje i očuvanje dvorca, kao spomenika kulture, i stvaranje autentičnog, modernog enterijera sa egzotičnom notom i temom hedonizma.

Ključne reči: dvorac Dunderski, moderni klasicizam, uređenje enterijera

Abstract – This thesis deals with the research and placement of the given object in modern context, along with the evaluation and preservation of its existing values. The project represents a combination of architectural heritage and contemporary interior design. The goal is to revive and preserve the castle, as a cultural monument, and create an authentic, modern interior with an exotic touch and theme of hedonism.

Keywords: castle Dundjerski, modern classicism, interior design

1. UVOD

Projekat butik hotela u dvorcu Dunderski u Čelarevu, građenog u duhu klasicizma, predstavlja kombinaciju graditeljskog nasleđa i savremenog dizajna enterijera, što rezultira očuvanjem postojećeg stanja uz dodavanje savremene note. Kako je reč o spomeniku kulture od izuzetnog značaja, polazna tačka projekta predstavlja istraživanje istorije objekta, kako bi se koncept svodio na očuvanje postojećih kvaliteta.

Dalja istraživanja se odnose na izučavanje principa klasicističke arhitekture, klasicističkih enterijera, modernog klasicizma kao stila u enterijeru, kao i pojmom butik hotela. Kroz projekat je prikazan predlog nove namene objekta i njegovog uređenja u modernom duhu, u kombinaciji sa klasicističkim elementima.

Principi, kao neizostavni deo klasicističke arhitekture, predstavljaju polaznu tačku u svim segmentima i elementima projekta. Cilj je oživljavanje i očuvanje ovog spomenika kulture, pomoću dva naizgled daleka, suprotna stila, koja bi u ovom projektu imala isti motiv, a to je prilagođenost čoveku i njegovim potrebama.

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bila dr Ivana Miškeljin, vanr. prof.

Ideja je stvaranje autentičnog prostora koji bi u budućnosti bio oličenje modernog enterijera sa egzotičnom notom i temom hedonizma, koji bi posetiocima omogućavao beg od ubrzanog svakodnevnog života.

2. TEORIJSKI OBUHVAT ISTRAŽIVANJA

2.1. Dvorac Dunderski

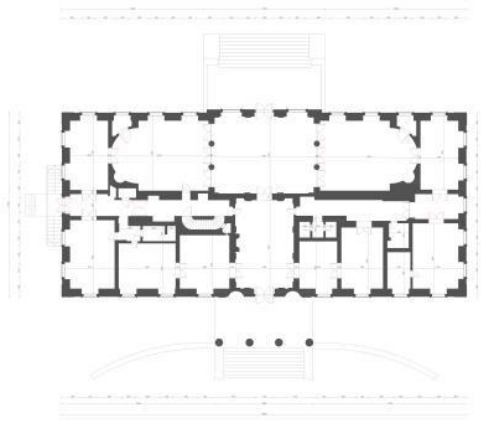
2.1.1. Istorijat dvorca Dunderski

Gradnja dvorca započinje 1834, a završava 1837. godine kada dvorac nosi ime tadašnjeg vlasnika Bezeredi. Izgrađen je u prostranom parku uređenom po principima engleskih vrtova [1]. Shodno tome da period izgradnje pripada klasicizmu, dvorac poprima odlike tog stila. Smatra se jednim od najčistijih primera ovog pravca, koji odlikuje savršena simetrija. Može se opisati kao prizemna građevina pravougaone osnove, sa nizom pravougaonih prozora koje krasi profilisani natprozornici. Na istočnoj strani nalazi se klasicistički portik sa stepeništem i kosim rampama za kolski pristup. Boje koje dominiraju eksterijerom jesu žuta, oker i bela. Slavu ovom dvorcu donosi 1882. godina kada Bezeredijev sin dvorac prodaje Lazaru Dunderskom, gde započinje poznata priča o ljubavi pesnika Laze Kostića i Lenke Dunderski. Ova priča čini dvorac jednim od najpoznatijih na našim prostorima, donoseći mu neodvojivu povezanost sa srpskom književnošću kroz jednu od najboljih pesama srpskog jezika *Santa Maria della Salute*. Od 1968. godine, kada dobija status kulturnog dobra, Vojvođanski muzej u ovom dvorcu organizuje izložbenu postavku stilskog nameštaja, ali zbog neodgovarajućeg stanja, muzej je iseljen, a kasnije, zbog konzervatorsko-restauratorskih radova 2002. godine je zatvoren za posete [2].

2.1.2. Enterijer dvorca Dunderski

Posmatrajući osnovu postojećeg stanja (*slika 1*), lako je uočiti jedan od najznačajnijih principa klasicizma, a to je simetrija. Plan dvorca sadrži ulazni hol, hodnik koji se prostire duž cele građevine, osam soba i tri salona, od kojih je jedan centralni i vodi do vrta, a ostala dva su polukružno oblikovana i bočno orijentisana. Saloni su ranije nosili imena po bojama, stoga je centralni poznat kao žuti, a bočni kao crveni i plavi salon. Iako je unutrašnjost dvorca u lošem stanju, o raskoši ovog objekta i dalje svedoči bogata, pozlaćena štuko dekoracija bočnih zidova i stubova, kao i oprema poput kamina. Podove soba i salona krasio je parket, dok je ulazni hol prekriven pločicama. Zidovi su bojeni u belo, a na mestima se mogu pronaći i delovi tapeta. Visina prostorija

varira, sobe i hol su visine 4,85m, dok saloni dostižu visinu od 6,32m. Ispod objekta se nalazi suteran, slične organizacije i gabarita kao prizemlje. Ukopan je 2,29m u zemlju, pravougaoni prozori su postavljeni na visini od 2,83m i zaštićeni su metalnim rešetkama. Suterenu se pristupa sa južne fasade betonskim stepeništem koja vode do dvokrilnih vrata. Visina prostorija u suterenu iznosi 3,67m.

Slika 1. Osnova postojećeg stanja dvorca Dunderški

2.2. Klasicistička arhitektura

Klasična arhitektura datira još iz V veka p. n. e. kada su Grci usavršili upotrebu stubova i nadvratnika [3]. Igrala je značajnu ulogu u razvoju zapadne arhitekture i inspirisala je bezbroj arhitekata i dizajnera tokom istorije. Naglasak klasicističke arhitekture na principima, čini ovaj stil bezvremenskim.

2.2.1. Istorija klasicističkih enterijera

Otkrivanjem Pompeje i Herkulanuma, javlja se veliko interesovanje za proučavanjem klasicističke arhitekture, što u 18. veku dovodi do procvata klasicističkih enterijera u Francuskoj, Engleskoj i Srednjoj Evropi, poznatijeg pod imenom neoklasicistički stil. Nastaje kao reakcija na barok i rokoko [4], suprotstavlja im se idejom klasičnosti i nastoji da bude umereniji sa pojednostavljenim oblicima, ravnim linijama i simetrijom.

Enterijeri u ovom stilu za osnovni princip imaju simetriju, karakterišu ih jasne geometrijske forme, skupi materijali, raskošna dekoracija. Prefinjenost, veličanstvenost, harmonija, proporcionalnost i simetrija glavne su odlike. Smatra se stilom palate, stvoren za dekoraciju dvorskih prostorija. Zidovi su dekorisani profilisanim pravougaonim površinama, pažljivo dimenzionisanim zbog proporcionalnosti ili prekriveni tapetama. Ornamentika se izvodi po uzoru na klasičnu, motivi su rozete, medaljoni, floralni motivi. Nameštaj je tapaciran i naglašava simboliku pomoću motiva lava, pčele, Kupidona. Uvode se visokokvalitetni materijali poput svile, nameštaj se izrađuje od punog drveta, hrasta, oraha i jasena. Podovi su najčešće prekriveni parketom ili mermerom.

2.2.2. Principi klasicizma

Klasicistička lepota se ogleda u njenim načelima. Jasno definisani principi znatno su uticali na nastajanje i razvijanje kasnijih stilova, a taj uticaj se nastavlja i dalje. *Simetrija* je osnovni princip klasične arhitekture, simbol ravnoteže. *Proporcija* uključuje matematičke odnose i

proporcije kako bi se stvorio osećaj ravnoteže i harmonije. Često se primenjuje na dizajn stubova. *Red* prepoznatljiv kao jonski, dorski i korintski. Svaki se razlikuje po stilu i proporcijama, često se koriste u kombinaciji. *Harmonija*, princip koji stvara vizuelno prijatan i funkcionalan prostor. *Ravnoteža* se može postići upotrebom simetričnog dizajna, kao i postavljanjem arhitektonskih elemenata, kako bi se stvorio osećaj ravnoteže i proporcije, kao da ništa nije previše i da je svaki element neophodan i na svom mestu. *Fokusna tačka* se postiže postavljanjem dominantnog elementa, oko kog se stvara simetrija. Uloga ovog principa je snažna, jer stvara identitet prostora i svi sekundarni elementi oko nje su joj prilagođeni. *Dekoracija* u vidu detalja kojima se posvećuje posebna pažnja, jer oni zapravo definišu dizajn.

2.3. Moderni klasicizam

Kada govorimo o enterijerima, moderni klasicizam se koristi kao sve češći stil kako u stambenim, tako i u poslovnim prostorima. Karakterističan je za prostorije salonskog tipa sa neuobičajenom visinom plafona i crpi inspiraciju iz klasičnog dizajna, iz stilova poput viktorski, art deco, pa čak i rimskog i grčkog stila. Ovi klasični stilovi pomešani su sa modernim dodirima i rezultiraju elegantnim, sofisticiranim i luksuznim prostorima, bezvremenskim u našem sećanju. Moderna nota razblažuje izobilje klasicizma, poštujući njegove principe, bez narušavanja vrednosti.

Moderni klasicizam, na prvi pogled oksimoron koji kombinuje dva suprotna pojma, integriše aspekte iz oba sveta kako bi postigao ravnotežu koja stvara jedinstven i upečatljiv izgled. Ključ ovog stila je ravnoteža, nevažno da li se više usmerava ka klasiци ili savremenosti. Boje igraju ključnu ulogu u ovom stilu, karakteristične su bela, svetle nijanse zelene, plave, sive boje. Najčešća kombinacija ovakvih enterijera jesu klasični arhitektonski detalji koji se uklapaju sa nameštajem modernih linija i neutralnom paletom boja. Savršena simetrija u dekoraciji i nameštaju ključna su stvar kod savladavanja ovog stila.

2.4. Butik hoteli

Butik hoteli su hoteli malog inventara, vođeni elegantnim dizajnom, sa fokusom na autentičnost i personalizaciju. Prvi primeri otvaraju se u velikim gradovima poput Londona, Njujorka, San Franciska, 80-ih godina XX veka, a termin „butik“ nastaje 1984. kada Ian Schrager i Steve Rubell otvaraju hotel Morgans u Njujorku i porede ga sa butikom [5].

Ono što ih razlikuje od običnih hotela, jeste opremanje u tematskom, stilskom načinu sa karakterističnim konceptima, koji često odražavaju lokalnu kulturu mesta u kojima se nalaze. Tema predstavlja osnovu ovih hotela i daje im jedinstven karakter i ličnu notu, a može biti istorijska ili vezana za bilo koju vrstu umetnosti. Imaju manji broj soba, manje barove i restorane, kao i stil koji odgovara temi. Sobe, iako imaju istu svrhu i sadrže iste elemente, razlikuju se po jedinstvenom dekoru, svaka ima drugačiji izgled i doživljaj, bilo da ih razlikuje raspored elemenata, boja, izbor mobilijara ili neko drugo obeležje. Cilj ovih hotela jeste pružanje osećaja intimnosti i privatnosti, personalizovane usluge, jedinstven i vrhunski dizajn, zabavnog, živahnog duha i karaktera.

2.5. Umetnička dela u enterijerima

Prisustvo umetnosti u enterijeru govori o ukusu korisnika, o prisustvu divljenja kulturi i neophodno je za odličan dizajn. Umetničko delo, bilo da se radi o skulpturi, slici ili fotografiji, stvara atmosferu, jača pozitivne emocije, osnova je za stvaranje osećaja spokoja, mira, harmonije, dobrog raspoloženja, ali ujedno i dopunjuje viziju enterijera, čineći ga potpunim. Dekoracija u vidu umetnosti menja način na koji posmatramo prostor, jača njegov karakter, čini ga privlačnijim, toplijim, pružajući dubinu i bogatstvo prostorijama, čineći ih jedinstvenim.

2.5.1. Alben factory

Kao lični pečat hotela, koriste se dela samoukog francuskog vizuelnog umetnika Albena, rođenog 1973. godine. Poznat je kao slikar grafita, kolekcionar predmeta iz svakodnevnog života i vajar, koji u svojim delima hvata potrošačke predmete, tragove života. U jednom od svojih intervjuja ističe da u skulpturama zamrzava vreme tako što postavlja predmete unutar njih. Predmeti su aktuelni, iz naše svakodnevnice, koji se recikliraju ili kupuju novi, a zatim zamrzavaju u smoli. Umetnik inspiraciju za kalupe traži u savremenoj umetnosti, ali i u postojećim klasičnim skulpturama, stoga su česti motivi Davida, Miloske Venere, Nike sa Samotrake. Čar ove umetnosti jeste faktor iznenađenja, u većini slučajeva nećete na prvi pogled shvatiti o kom predmetu je reč, nesluteći da čak i viljuška može biti deo umetničkog dela. U projektu su izložena četiri dela ovog umetnika, a to su *Samothrace white shuttlecocks* kao deo bara, *Venus de Milo cutlery* u delu restorana, *David cars* i *Woman moneywort* u hodniku hotela.

2.6. Svetlosna instalacija

Dizajnerka Hilari Robertson dizajnira svetlosnu instalaciju koristeći biljku pampas. Napravljena je od samo dva materijala, a to su žica i stabljike trave. Postupak opisuje kroz tri koraka, od kojih pod prvim podrazumeva rolanje žice kako bi se formirao cilindrični oblik, koji se zatim pričvršćuje kanapom ili prozirnom žicom za plafon i za kraj omogućava dodavanje pampas trave u bilo kom pravcu, u zavisnosti od oblika i gustine koje želimo da postignemo.

3. PROJEKAT

3.1. Koncept

Koncept projekta zasniva se na očuvanju postojećeg stanja objekta u što većoj meri, tačnije podrazumeva savremeni pristup oblikovanju enterijera bez gubitka postojeće vrednosti. Primena principa klasicističke arhitekture prati ceo proces rada, čak i u upotrebi savremenih lejera, koji su odabrani sa minimalističkim pristupom. Pozicioniranjem elemenata enterijera, izborom boja, materijala, osvetljenja i mobilijara, stvara se atmosfera koja podstiče osećaj zadovoljstva, uživanja, opuštanja i dobrog raspoloženja.

Predviđena su dva scenarija. Prvi je primarna funkcija butik hotela, a drugi je prostor za organizovanje proslava kapaciteta do 40 osoba unutar objekta i smeštajnim jedinicama, a zahvaljujući očuvanom vrtu i mnoštvu biljaka koje ga krasi, kapacitet gostiju bi mogao da dostigne dosta veći broj na otvorenom.

3.2. Opis prostornog rešenja

Kako projekat obuhvata dve etaže, primarne funkcije butik hotela u potpunosti zauzimaju prizemlje objekta, dok pomoćni sadržaji popunjavaju prostor suterena. Ulazni hol predviđen je za recepciju, a na mestu žutog salona stvara se prostor fokusne tačke, kao jednog od principa klasicizma, naglašen kružnom poliranom površinom i svetlosnom instalacijom.

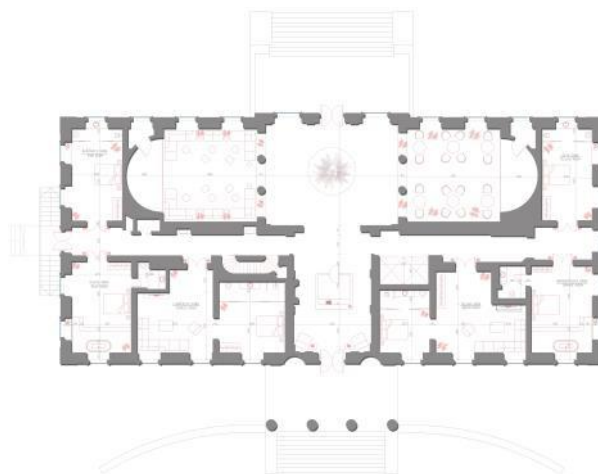
Prostor sa bočnih strana fokusne tačke, nekada mesto crvenog i plavog salona, sada je predviđen za bar i restoran. Opremljeni su udobnim mobilijarom i skulpturama umetnika Albena, postavljenim u polukružne niše zatvorene ružičastim staklom i dekorisane „šumom” pampasa. Hodnik koji se prostire duž celog objekta, iskorišćen je za izlaganje još dva dela ovog umetnika, unutar postojećih niša u zidu. Hotel raspolaže sa šest soba, a po uzoru na istoriju dvorca koji je imao žuti, crveni i plavi salon, ovu igru boja bi one nasledile. Tako bi posetiocima bila dostupna tri različita tipa soba sa šest boja.

Soba tip 1 (plava i narandžasta soba) odnosi se na prostor sa odvojenim toaletom, dok je kada u sklopu sobe, postavljena na nivou višem za dva stepenika.

Soba tip 2 (žuta i ružičasta soba) podrazumeva kupatilo i sobu u jednoj prostoriji, a deli ih samo klizno staklo u boji.

Soba tip 3 (zelena i ljubičasta soba) predstavlja vrstu apartmana, gde je korisnicima pored kupatila i prostorije za spavanje, na raspolaganju i dnevni boravak. U suterenu su smešteni prateći sadržaji poput kuhinje za restoran, barske stanice, skladišta, prostora za zaposlene, toaleta, tuševa, tehničkih i pomoćnih prostorija. Do suterena vode dva postojeća stepeništa, ali i dva lifta, koja koristi samo osoblje hotela. Principi kao najvažniji deo projekta, koriste se na sledeći način:

Fokusna tačka je postavljena u centralnom, ranije žutom, salonu i naglašena je svetlosnom instalacijom od pampasa. Postojeća *simetrija* u osnovi objekta, dodatno je naglašena prostornom organizacijom i upotrebom elemenata. *Harmonija* se postiže upotrebom više nijansi jedne boje. *Ravnoteža* se ogleda u upotrebi materijala, glatkih/grubih, reflektujućih/nereflektujućih površina, kao i pozicioniranju mobilijara. Sa postojećom *dekoracijom* u duhu klasicizma, kombinuju se umetnička dela francuskog umetnika Albena i biljka pampas, koja unosi prirodu u enterijer i daje mu egzotičan izgled.

Slika 2: Osnova novoprojektovanog stanja prizemlja

3.3. Osvetljenje

Osvetljenje ovakvog tipa prostora je od posebnog značaja i zahteva funkcionalnu ulogu rasvete. Svetlosni efekti mogu potpuno promeniti doživljaj prostora i doprineti prenošenju jedinstvenog identiteta, izazivajući iskrene emocije kod korisnika. Kako bi se stvorila prijatna, topla i umirujuća atmosfera, kroz ceo prostor se koristi kombinacija ambijentalnog i akcentovanog osvetljenja u toplijim nijansama. Ambijentalno osvetljenje se javlja u vidu nadgradnih spotova, dok je akcentovano ostvareno pomoću visilica loptastih motiva, podnih i stonih lampi koje naglašavaju određene elemente enterijera.

Slika 3: Prostorni prikaz – recepcija

3.4. Materijalizacija

Predviđajući veliku cirkulaciju ljudi zbog karaktera namene, birani su kvalitetniji, trajniji i otporniji materijali. U projektu, materijalizacija služi kao sredstvo za stvaranje osećaja ravnoteže, kao principa klasicizma, tako što ceo prostor prati kombinacija grubih i glatkih, reflektujućih i nereflektujućih površina. Zidovi dvorca bojeni su u zidnu boju, kao i svi elementi dekoracije na njima. Pod kao novi, savremeni lejer izvodi se od livenog betona, zbog mogućnosti toniranja u bezbroj nijansi, koje su projektom predviđene. Stolarija, koja je u prilično dobrom stanju, sanira se na mestima gde je potrebno i boji se u svetliju nijansu boje prostorije u kojoj se nalazi. Pult recepcije izrađen je od iverice u kombinaciji sa medijapanom, a prekriva ga maska od gips ploča. Sofe, stolice, kreveti i klupe u sobama prekriveni su pamučnim plišom, a stolovi u baru i restoranu izrađeni su od medijapana po uzoru na dizajn *Carra* kolekcije stolova.

3.5. Mobilijar

Kao novi lejer u enterijeru, mobilijar odiše savremenošću, sa minimalističkom notom i sofisticiranim izgledom. Uzimajući u obzir da se radi o klasičnoj građevini, koja

Slika 4: Prostorni prikaz - bar

podrazumeva prostore velikih dimenzija, najbolje rešenje jesu modularni komadi nameštaja. Izabrana sofa nosi naziv *Bellini Modular Sofa* ili *Camaleonda* i delo je italijanskog arhitekta i dizajnera Maria Belinija. Stolica korišćena za dizajn restorana je komad studija ADM iz Brazila sa nazivom *Paloma*, koji odiše elegancijom i kreativnošću. Oba komada nude mnoštvo kombinacija, pružajući veliki izbor boja i materijala.

Slika 5: Plava soba – tip 1

4. ZAKLJUČAK

Stare građevine su spomenici koji odražavaju našu istoriju i kulturu, stoga njihovoj revitalizaciji i obnovi treba pristupiti pažljivo, vrednujući njihove elemente. Projektantski rad koji je proizašao iz istraživanja, težio je da integriše sve postojeće vrednosti i smesti ih u savremeni kontekst. Kroz analizu butik hotela definisani su značenje i karakteristike ove namene, a postavljanjem ovog sadržaja u prostor koji sam po sebi ima značajnu vrednost, stvara se vanvremenski, autentičan ambijent sa ojačanim identitom i ličnim pečatom. Moderni klasicizam pruža mnoštvo rešenja i kombinacija elemenata iz oba stila, stvarajući prostore koji u ljudima bude nostalgiju, osećaj komfora, harmonije, elegancije, prefinjenosti, prijatnosti i lepote. Prednost stila je što svako postavlja sopstvenu percepciju i dodir, vrednujući različite aspekte oba stila, zbog čega je svaki prostor u ovom stilu jedinstven, što upravo i jeste cilj butik hotela: tema i autentičan izgled u odnosu na bilo koji prostor slične namene.

[1] Balat I. Dvorac u Čelarevu, Vojvođanski muzej, Novi Sad, 1989.

[2] www.dvorcirsrbije.rs/dvorad-bezeredi-dundjerski-celarevo/ (pristupljeno u junu 2023. godine)

[3] Ajzinberg A. Stilovi: arhitektura, enterijer, nameštaj, Prosveta, Beograd, 2009.

[4] McCorquodale C. History of the interior, Vendome Press, New York, 1983.

[5] Adner R. Lifestyles of the Rich and Almost Famous: The Boutique Hotel Phenomenon in the United States, High Tech Entrepreneurship and Strategy Group Project, 2003.

Kratka biografija:

Nataša Jovanović rođena je u Šapcu 1999. god. Master rad na Fakultetu tehničkih nauka iz oblasti Arhitektura – Dizajn enterijera odbranila je 2023. god.

kontakt: jovanovicn1406@gmail.com